

Úvod	1
Základní informace	2
Záznam průběhu workshopu	3
Scénář workshopu	5
Průvodce pracovním listem	9
Jak s dětmi navázat na workshop	11
Doporučené komunikační nástroje a zásady správné komunikace o rozdílech	12
Lektoři a lektorky	13
Náhled pracovního listu	14
Kontakty	15

WORKSHOP KAMARÁDÍME SE

Úvod

Tato metodika je určena pedagogům, kteří se chtějí inspirovat, jak s předškolními dětmi mluvit o pestrosti v dětském kolektivu i ve společnosti. Zároveň je záznamem workshopu realizovaného Integračním centrem Praha ve vybraných mateřských školách v prvním čtvrtletí roku 2015 v rámci projektu „Integrační centrum Praha III“ (EIF 2013-10).

Cílem workshopu je podpořit děti při přijímání rozmanitosti okolního světa - rozvíjet u dětí empatii a respekt k odlišnostem. Během workshopu pracujeme s růzností na mnoha úrovních – vnější vzhled dětí, podoba rodiny, původ, rodinné zvyky aj.

Materiál využívá prvků metody Persona Dolls¹, konceptu komunikace s dětmi především v předškolním věku. Za seznámení s touto metodou děkujeme vzdělávacímu programu Varianty společnosti Člověk v tísni, o.p.s., který ji ve spolupráci s německou organizací Kinderwelten uvádí do českého prostředí.

Workshop je koncipovaný jako jednorázová návštěva v MŠ. Domníváme se, že respektující přijímání různosti pro hlubší zažití potřebuje opakované podněty. Proto v průběhu realizace vznikl příložený materiál s tipy pro pedagogy sestavený především s aktivit, které se do časově omezeného dopoledního programu nevešly. Najdete v něm doporučení, jak s dětmi na workshop navázat a zásady vhodné komunikace o rozdílech mezi dětmi.

¹ Více o metodě Persona Dolls najdete na <http://www.persona-dolls.cz> nebo www.varianty.cz/, příp. na www.kinderwelten.net. Náš workshop ji bohužel nemohl využít v její plně propracované podobě, a to z důvodu jednorázových programů v mateřských školách. Metoda má svá pevná pravidla - vyžaduje dlouhodobou spolupráci s opakovanými návštěvami v kolektivu pod vedením vyškoleného pedagoga.

WORKSHOP KAMARÁDÍME SE

Základní informace

Cílová skupina:	MŠ předškoláci 5-7 let
Velikost skupiny:	8 – 12 dětí
Délka programu:	2 x 60 min, mezitím přestávka 30 min
Cíl programu:	Rozvíjení empatie a respektu k různosti v prostředí, kde děti žijí. Aktivitou si děti uvědomují a posilují svou vlastní identitu a sounáležitost k blízkým skupinám, reflektují své kulturní zázemí a sdílením s ostatními zažívají rozmanitost. Podpoření přijímání různosti s empatií a respektem. ²
Návaznost na RVP:	Dítě a jeho psychika – rozvoj sebepojetí a sebenahlížení (RVP 5.2.3) Dítě a ten druhý – podpora vzájemné respektující komunikace (RVP 5.3) Dítě a společnost – vytváření povědomí o ostatních kulturách a národnostech, resp. rozvoj respektu k rozmanitosti (RVP 5.4) Dítě a svět - vytváření povědomí o rozmanitosti kulturního prostředí (RVP 5.5)
Použité metody:	Komunitní kruh, skupinový rozhovor, práce s panenkou, kreslení a vymalovávání, drobné pohybové aktivity
Pomůcky:	Zrcátka, tužky, pastelky, látková panenka Sergej a jeho biografický pracovní list, pracovní list pro každé dítě (dále PL), 1x poslední strana pracovního listu ve formátu A3
Klíčové pojmy:	Multikulturní (interkulturní) výchova, osobnostní přístup, identita, biografie, transkulturní přístup, sebepojetí, migrace, různost-rozmanitost-pestrost ve společnosti

² Cíl aktivity koresponduje s jedním z cílů práce s metodou Persona Dolls – posílení identity dětí a jejich vztahu k blízkým skupinám

Záznam průběhu workshopu

Na úvod (8:30) jsme se s dětmi představili v komunitním kruhu. Představili se lektoři i náš třetí host – látkový Sergej, kterého jsme donesli až po usazení dětí jako překvapení. Krátce jsme dětem řekli: 1) co je během dopoledne čeká (povídání, kreslení) a že se těšíme na jejich nápady; 2) o Sergejovi – budeme si hrát, že je živý a podle toho se k němu budeme chovat, tj. opatrně a s respektem) a je na něm jedna zvláštnost – mluví jen k nám a my pak povíme, co říkal; 3) budeme mluvit jeden po druhém, na každého vždy přijde řada.

Samotné představování začal Sergej: „Jsem Sergej. Jmenuji se stejně jako táta. Táta mi říkal, co to jméno znamená – je to „pečovatel“, někdo, kdo se dobře stará o druhé.“ Sergej také dostal cedulku se jménem. Pak se představovaly děti – říkaly, co vědí o svém jménu - kdo koho pojmenoval, příp. po kom jsou děti pojmenované nebo co jméno znamená. Všem jsme napsali jmenovky, které si děti přilepily na trika. (20 min).

Pak následovala přestávka na svačinu dle pravidelného harmonogramu.

Některé děti se najedly opravdu rychle, protože se na pokračování těšily. Když jsme se sešli všichni, začali jsme s povídáním o tom, jaké barvy a oblečení Sergej rád nosí, postupovali jsme k tomu, co rád dělá, kdo je jeho oblíbený hrdina a kým by chtěl být, až vyroste. Přitom jsme ukazovali Sergejův pracovní list, kde je vše zakreslené. (15 min).

Poté šly děti ke stolkům kreslit do vlastního pracovního listu část „To jsem já“. Během kreslení s dětmi probíhá intenzivní interakce – pomáháme jim psát jméno, případně nakreslit těžší náměty. Dětem půjčujeme zrcátko, aby si dobře prohlédly svou barvu očí, vlasů a účes. Děti se soustředí, výběru barev kladou velký význam, pokud nemají svou odpovídající pastelku, tak si půjčují od kamarádů. My dětem

zdůrazňujeme, že jsme každý jedinečný, něčím se lišíme od ostatních (každý má svou barvu vlasů, účes; i barvu pleti má každý „svou“), ale zároveň máme i něco společné (zájmy, oblíbená barva aj.). (30 min).

Následuje sdílení – děti své výtvary v kolečku postupně ukazují ostatním. Každý má prostor říci své, ostatní poslouchají. Děti upozorníme, aby se soustředily na prvky, které mají s někým společné (oblíbená brava, vysněné povolání, oblíbený hrdina, aktivity). Jedné dívce se kamarádky smály za

její výtvar – to jsme přísně vyhodnotili jako „nefér“ chování, dívku jsme podpořili. Poté, co každý dostal prostor pro individuální prezentaci, děti říkaly, co zjistily nového a s kým mají co společné. Na závěr lektor shrnul a, zmínil, co se opakovalo a co bylo zajímavé – několik dětí, i dívek chtělo být policistkou, v této skupině dětí byl oblíben hrdina SpongeBob a mistr Yoda (stejně jako Sergejův oblíbený hrdina) atd.

WORKSHOP KAMARÁDÍME SE

Pak jsme děti vyzvali, aby si prohlížely úvodní stranu pracovního listu a říkaly, co vidí. Opakujeme správné postřehy a zdůrazňujeme různost – různé oblečení, různý věk, různá plet', někdo se pohybuje na vozíčku ... Shrňeme, že lišit se je normální. Na první pohled se mezi sebou lišíme, ale máme spolu mnoho společného, jak jsme zjistili při povídání v kruhu. (30 min)

Po delší přestávce (45 minut), kterou děti strávily venku, jsme pokračovali ve dvou oddělených skupinkách – jedna pracovala s lektorem a Sergejem, druhá s lektorkou s použitím Sergejova pracovního listu. Změna velikosti pracovní skupinky dětem dodala nový elán a umožnila ještě chvíli jejich soustředěnou práci. Začali jsme povídáním o Sergejově rodině resp. příbuzných, se kterými bydlí doma. Děti se v průběhu povídání dověděly, že Sergejovo oblíbené jídlo (syrniki) je jim neznámé, a také to, že dlouho neviděl svou babičku. Děti navázaly vypravováním o tom, kdo se o ně doma stará – každý krátce představil dospěláky, které s ním bydlí a sourozence, případně další členy domácnosti.

V dalším kroku se děti dověděly důvod odloučení Sergejovy babičky – Sergejův ukrajinský původ a fakt, že v ČR žije teprve 2 roky. Následně jsme rozebírali, jestli děti znají ten pocit, kdy jsou odloučené o někoho blízkého milovaného. Děti povídají, že se jim občas stýská po mamince / tatínkovi; delší dobu neviděly prarodiče, případně zrovna nemocné kamarády ze školky. Abychom emoce vyrovnali, děti vyzveme, aby popsali, jaké je pak setkání s člověkem, po kterém se jim stýskalo.

Jako poslední jsme dětem navodili situaci prvního Sergejova dne v české školce – probírali jsme, jak se asi cítil a pak jsme se zaměřili na to, jak mu ten pocit odlehčit, pomoci mu, aby se cítil lépe. Děti měly skvělé nápady – viz příloha. Byl-li ve třídě přítomen cizinec, provedli jsme s dětmi v druhém kroužku reflexi jejich jednání, tj. zda návrhy, které uvedly, uplatnily, když do třídy přišel nový kamarád. Naopak v kroužku, ve kterém byl přítomen kamarád s rodiči z ciziny, jsme se naopak pokoušeli, aby sám popsal své pocity a to, co, případně kdo mu nejvíce pomohl.

Rozloučení. Děti si předávají (opatrně) Sergeje. Někdo ho obejmě, někdo dá pusku, někdo podá ruku...

WORKSHOP KAMARÁDÍME SE

Scénář workshopu

uvedené časové údaje jsou orientační

Doporučený čas	Téma a obsah	Cíl	Pomůcky
20 min	Povídání se Sergejem (Komunitní kruh) – úvod, představení, původ jména	Posílení identity, sebepojetí; vzájemné poznávání preferencí v oslovování	Panenka
	<ol style="list-style-type: none"> Úvod – pravidla „hry“ (<i>Sergej je látkový, ale chováme se k němu, jakoby byl živý; mluví jen ke mně a já vám budu vyprávět, co mi říká...³</i>) Sergej se představuje – <i>5 let, chodí do školky, bydlí se sestřičkou Alinou a s mámou a tátou. Je pojmenovaný po svém tatínkovi a jméno Sergej znamená „pečovatel“. Přemýšlel o tom, a je pravda, že tatínek o něj opravdu hezky pečuje, proto má to jméno rád. Doma mu říkají Sergej, ale babička mu říká někdy Seržo. Je zvědavý, jak se jmenují ostatní děti a jestli třeba vědí, proč jsou tak pojmenované.</i> Děti se představují – mluví o sobě, s kým bydlí, jak jsou rády oslovované, po kom jsou pojmenované, co jejich jméno znamená... <p>Závěr: Sergej reaguje. Lektor dětem ukáže Sergejův pracovní list ...</p>		
35 min	Autoportrét (kreslení) do PL + „co ke mně patří“: oblíbené hračky, vybarvování oblíbených aktivit v PL	Posílení identity	PL, zrcátko, tužky, pastelky
10 min – když část dětí čeká, až ostatní dokončí kreslení	Co rád dělám (pohybová aktivita) <i>Někdy se hádám s bráchou, ségrou nebo s kamarády. Mám rád palačinky. Někdy se mi stýská po mámě nebo tátovi, když je dlouho nevidím. Rád/a sáňkuji. Někdy spadnu z kola. Bojím se plavat.</i> Každé dítě doplní svůj nápad. Případně krátká pauza (toaleta, napití)		
25 min	Děti si navzájem představují své obrázky a pak hned navazuje povídání		

³ Kurzívou jsou uvedeny tipy pro lektory, jak dětem uvést jednotlivá témata.

WORKSHOP KAMARÁDÍME SE

30-60 min	PŘESTÁVKA		
15 min	Povídání se Sergejem (Komunitní kruh) – S kým bydlí. <i>Už jsme si říkali, že Sergej bydlí se svou maminkou, tatínkem a ségrou Alinou. Alina je starší než Sergej a někdy s ní bývá S. doma sám, když jsou rodiče v práci a taky ho vyzvedává ze školky. Ve stejném domě jako Sergej bydlí jeho kamarádka Janinka. O Janinku se stará maminka a babička. S kým bydlíte vy? Děti budou rovnou povídat jeden po druhém.</i> ⁴	Identifikace s nejbližší skupinou – rodinou. Další významní – kamarádi.	Panenka
10 min	Povídání se Sergejem (Komunitní kruh) – stýskání <u>Varianta 1.</u> Sergej má ve svém pracovním listu nakreslenou babičku v rámečku na stolku (vystavená fotografie). <i>Sergej. ji má umístěnou zde, protože na ni hodně myslí, ale dlouho ji neviděl. Máte také někoho, koho máte hodně rádi, ale málo se s ním vídáte?</i> <u>Varianta 2.</u> <i>Včera Sergejovo přišel poštou balíček. Když ho S. otevřel, měl ohromnou radost. Byl v něm totiž svetr v jeho oblíbené červené barvě, který mu upletla a poslala jeho babička. Teď je to 2 roky, co ji S. viděl naposledy. Máte taky babičku nebo dědu? Jak často je vídáte?</i>		
10 min	S. vám chce říci, proč babičku dlouho neviděl. Zůstala na Ukrajině, v jiné zemi, kde S. dříve bydlel. Často na ní myslí – jak si spolu před spaním povídali a jak spolu pracovali na zahradě. Jak se člověk cítí, když se nevidí s blízkým člověkem? Cítili jste se někdy taky tak? Jaké to je, když se s milovaným člověkem zase potkáte?		
15 min	Povídání se Sergejem (komunitní kruh) – stěhování, sžívání s novým prostředím Povídali jsme si o tom, že S. dříve v jiné zemi. Pak se rodiče rozhodli, že se celá rodina přestěhuje. Děti vyzveme, co se změní, když se přestěhují do jiné země. (podle situace se můžeme ptát: <i>Bydlíte pořád na stejném místě nebo jste se někdy stěhovali? Když někde dlouho bydlíte, tak už to tam dobře znáte, znáte okolí i sousedy. Jaké to je, když se přestěhujete na jiné místo? Byl jste někdo v jiné zemi, třeba o prázdninách u moře? V čem je to jiné?</i> (jazyk, neznámé prostředí, chvíli trvá,	Setkání s rozmanitostí – migrace	Panenka Sergej, PL, pastelky, poslední strana PL ve formátu A3

⁴ Aktivita koresponduje s jedním z cílů práce s metodou Persona Dolls – posílení identity dětí a jejich vztahu k blízkým skupinám – význam jména pro posilování identity

WORKSHOP KAMARÁDÍME SE

	<p>než si člověk zvykne a najde si kamarády, musí se naučit nový jazyk, ...)</p> <p><i>Pro S. to bylo ze začátku taky těžké, cítil se, jak jste říkali – možná osamělý než se skamarádil.... Napadá vás, jak byste mohli novému kamarádovi pomoci, aby se cítil lépe? Co byste mu řekli a jak byste se k němu chovali?</i></p> <p>Lektor do bublin zakresluje nebo zapisuje nápady.</p>	
5 min	<p>Závěr – shrnutí</p> <p><i>Povídali, jsem si o tom, jací jsme. Přesto, že jsme každý jedinečný, tak toho máme mnoho společného – (každý má někoho, kdo se o něj stará, každý z nás má domov, kde bydlí s lidmi, které má rád a kde má své oblíbené věci. Baví nás různé věci – někdo rád sportuje, někdo si rád čte a dívá se na televizi, někdo si rád hraje se stovebnic, někdo rád běhá venku...taky je běžné, že se někdy zlobíme s ostatními, třeba se pohádáme, jsme naštvaní, někdy se nám stýská a jsme smutní; občas máme z něčeho strach, třeba z něčeho co zatím dobře neumíme. Někdo se stěhoval, tak ví, jaké to je hledat si nové kamarády na novém místě, nebo když má najednou daleko za babičkou. Všichni půjdete brzy do školy, na jiné místo, kde budou nové paní učitelky a děti, které ještě neznáte. Mluvili jsme o tom, jak se dítě cítí, když je najednou mezi dětmi, které zatím nezná, a hledali jsme způsoby, jak takovou novou situaci ulehčit. Měli jste skvělé nápady... (výčet)</i></p>	
5 min	<p>Rozloučení – poděkování</p> <p>Děti mohou Sergeje obejmout, podat mu ruku, zamávat mu nebo dát pusu. Podávají si ho v kolečku. Kdo nechce, jen ho předá dál.</p> <p>Ideálně se s dětmi podáním ruky rozloučí také lektoři.</p>	

POMŮCKY:

Látková panenka Sergej + jeho vyplněný pracovní list / Lepící štítky na napsání jména / Pracovní listy pro každé dítě, viz příloha / Poslední strana PL ve formátu A3 / Zrcátka na kreslení autoportrétu / Tužky, pastelky

SERGEJŮV VYPLNĚNÝ PRACOVNÍ LIST

Lektor workshopu si připraví Sergejův pracovní list tak, aby děti zaujal. Děti by měly získat dojem, že Sergej „je jeden z nich“. Proto je potřeba, aby s ním měli děti něco společné - např. oblíbeného hrdinu vybereme v souladu s tím, co je právě mezi dětmi populární. Oblíbené aktivity se budou vždy překrývat.

Sergej je však zároveň jedinečná osobnost, kterou dětem bez zaváhání odkrývá – nemá problém s tím odlišovat se (třeba tím, že dává přednost vaření před hraním s auty). Doporučujeme proto zahrnout také některé originální projevy.

Ideálně by si lektor v roli Sergejova průvodce měl rozmyslet připravit „biografii“ Sergeje, aby nebyl zaskočen zvědavými dotazy.

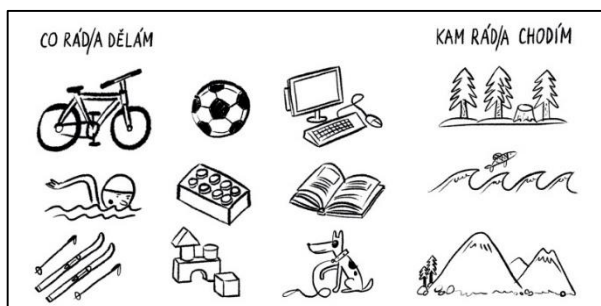
Průvodce pracovním listem

V souladu s transkulturním přístupem, z kterého jsme vycházeli, je v centru našeho zájmu samotné dítě s jeho jedinečným vzhledem, zájmy, sociokulturním zázemím a zkušenostmi. Pracovní list jsme vytvořili s cílem, aby způsobem vhodným pro předškolní věk poskytl prostor pro prezentaci individuality dítěte a pro jeho zakotvenost v sociálních vztazích.

Pracovní list je koncipovaný jako domalovánky s hlavním tématem – dítětem na první vnitřní straně (**TO JSEM JÁ**). Dítě se nakreslí podle své skutečné podoby, s využitím zrcátka vybere správnou barvu očí a vlasů. Dle libosti se dítě vymaluje v oblíbeném oblečení, případně do rukou dokreslí své oblíbené hračky. Další strana je určená pro aktivity a zájmy dětí, které k nim nerozlučně patří. Děti vybírají, co rádi dělají z nabídky volnočasových aktivit (případně dokreslí další do prázdných rámečků). Zde je také prostor pro jejich oblíbené hrdiny, příběhy (pohádky) a představu o budoucí profesi. Tato dvojstrana odráží osobnost dítěte.

Další strany jsou zaměřené na blízké sociální skupiny dítěte: rodina a vrstevníci. K propojení mezi sociálními skupinami jsme využili vystřihovacího průhledu – díky tomuto okénku se portrétované dítě z první strany rázem octne ve svých primárních skupinách, kam patří celou svou osobností a s kterou ho spojuje pocit sounáležitosti.

Pro díl **U NÁS DOMA** jsme záměrně zvolili obecný název, abychom užším pojmenováním „rodina“ nevyklučovali další blízké pečující osoby a děti, které nutně nemusí být v příbuzenském vztahu. Motiv jídelního stolu jsme zvolili s cílem postihnout společně trávené chvíle dospěláků a dětí v domácím kruhu. Děti si dokreslí blízké osoby, oblíbené jídlo a „vybaví“ si jídelnu/obývací podle toho, jak to mají doma. Kolem stolu se má vejít potřebné množství lidí. Ze zkušeností z realizací víme, že si děti poradí, i když by na každého nevyšel vlastní talířek. Kromě lidí kolem stolu děti mohou také doplnit člověka, který k nim patří, ale nebydlí s nimi, a to do zarámovaného obrázku na skříňce („fotografie“). Tento prvek je můstkem k Sergejovu příběhu, který při workshopu dětem představujeme.

Skupina vrstevníci, resp. herní skupina je tematizovaná na stránce 5 pod titulem **KAMARÁDÍME SE VE ŠKOLCE**. Z prostředí dětského hřiště jsme zvolili společnou hru na písku, protože skupina kooperuje s vidinou jednotného cíle (postavení hradu). Postavy dětí jsou připravené tak, aby z nich dokreslením mohli vzniknout jak chlapci, tak dívky. Děti případně mohou dokreslit další postavy do pozadí.

Stránku **MOJE MĚSTO** jsme do pracovního listu zahrnuli jako vyjádření regionální identity. Vedle sociálně-kulturního zázemí primárních skupin je i místo, kde žijeme jednou z dimenzí naší identity. Když mluvíme o sobě, často vyprávíme o místech, kde jsme prožili dětství, kde bydlíme aj. Regionální aspekt je opodstatněný také z hlediska hlavního tématu workshopu, tj. migrace a z hlediska lokální působnosti Integračního centra Praha. Předškoláci se nutně neidentifikují s pražskou metropolí, spíše se svým bezprostředním okolím bydliště, proto mají možnost dokreslit, co je pro ně samotné z města zajímavé nebo co vidí z okna svého bytu.

Poslední strana stejně jako úvodní přebalová strana přináší aspekt migrace do dětského kolektivu formou dětem známé situace: poprvé ve školce. Dvě nové děti stojí proti zvědavým očím dětské skupiny. Jak se „nováčci“ asi cítí? Jak by jim děti situaci ulehčily? Během workshopu jsme děti pracovali na tomto úkolu hromadně, nic ovšem nebrání, aby si navíc list vyplnili samostatně jen svými vlastními nápady.

Pracovní list nakreslil ilustrátor Milan Starý.

Jak s dětmi navázat na workshop

Zde najdete nápady, jak s dětmi navázat dalšími aktivitami na program workshopu. Tento materiál od nás obdržely vychovatelky při workshopu spolu s doporučenými zásadami komunikace o rozdílech a čistým pracovním listem vhodným ke zkopírování.

Aktivita	Výstupy	Pomůcky
<p>Dokreslení pracovního listu - „Kamarádi ve školce“; „Moje město“</p> <p>Přímo při workshopu děti vypracovaly jen část „To jsem já“ a „U nás doma“. Doporučujeme, aby si ve školce list individuálně dokreslily a pak si obrázky vzájemně ukázaly. Kdo chce, může o svém obrázku povídat ostatním. Z obrázků můžete vytvořit také výstavku. Formou skupinového rozhovoru děti odpovídají na otázky v pracovních listech.</p>		<p>Tužky, pastelky</p>
<p>Text (práce s čteným textem) - Králíčková rada (D. Mrázková, Neplač, mochomůrko)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod k textu 2. Lektor dětem čte text (viz příloha) 3. Povídání o příběhu – otázky: Co Kateřina prožívala? Jaké měla pocity? Z čeho měla Kateřina obavy? Proč je měla? Proč se chtěla lišit od druhé holčičky? Čím byla jiná? Čím byla jiná než ostatní holčičky v jejím věku? Co máme s Kateřinou společného? Čím se lišíme navzájem? 	<p>Poznávání vztahu k sobě samému (identita)</p> <p>Děti mají mnoho společného - rádi si hrají, rádi si povídají, rádi se ptají a poznávají okolní svět. Zároveň jsme každý jedinečný, jiný než ostatní, žádné dvě děti na světě nejsou stejné.</p>	<p>Kniha / text v příloze</p>

Doporučené komunikační nástroje a zásady správné komunikace o rozdílech

Pracujeme v komunitním kruhu - v kruhu vidí každý na každého. Každá má prostor se vyjádřit – dostane k tomu prostor. Děti jsou vyzvané, aby mluvily jeden po druhém a respektovaly prostor pro ostatní, nepřerušovaly a naslouchaly. Děti jsou k projevu vždy vyzvané, ale nenutíme je. Zároveň má každý možnost se neúčastnit, např. neodpovídat na některou otázku. Pokud jsou děti zvyklé v kruhu předávat předmět (mluví ten, kdo má předmět), pak toho využijeme.

Využití pravidel. V úvodu programu dětem připomeneme nutné pravidlo „mluvíme jeden po druhém“ / „když jeden mluví, ostatní poslouchají“, nebo obdobné pravidlo ze zavedeného setu, na které jsou děti zvyklé (pokud má třída zavedená svá pravidla),

Nehodnotící, nemoralizující přístup a orientace na dítě. Cílem je podnítit vlastní myšlení dětí a jejich usuzování. Děti jsou za své příspěvky oceněny ve zpětné vazbě (např. tím, že je lektor znovu zmíní) a to vždy, s výjimkou diskriminujících výroků (to lektor zasáhne rozhodným uvedením na pravou míru).

KOMUNIKACE O ROZDÍLECH

Jasně ukažme to společné mezi všemi dětmi. Je důležité, aby zvláštnosti/jedinečnosti dětí a rodin nebyly ukazovány jako jediný rys a nevedly tak opět k jejich ozvláštňování. Zvláštnosti mají být znázorněny tak, aby mohly být vnímány zároveň se společnými rysy mezi lidmi. Například dítě, které se pohybuje na vozíku, může být znázorněno také při společných aktivitách s jinými dětmi, které nemají v první řadě nic společného s pohybem – např. při malování.

Od sounáležitosti k odlišnostem – odlišnosti jsou tematizovány až ve chvíli, kdy jsou dostatečně zažité společné prvky a vlastnosti.

Zvláštnosti jsou pojmenovány, ale ne zdůrazňovány. Opatrnost, aby nedocházelo k posilování stereotypů – důraz na jejich rozmělnění. Předsudky nepodporujeme, ale ani na ně zbytečně neupozorňujeme jejich potíráním. Jakékoli zájmy dětí bereme a reprodukuje tak, jak jsou s latentním „tak je to v pořádku“.

Neděláme z dítěte (jeho rodiny) reprezentanta celé skupiny. Jednotlivci patří do skupiny, ale nereprezentují ji. Buďte přesní v označování a popisu, nezobecňujte. Říkejte: „V rodině Sergeje to dělají tak a tak. Sergejovy rodiče jsou z Ukrajiny.“ A ne: „Tak žijí ukrajinské rodiny.“

Připraveno s pomocí materiálů pro práci s metodou Persona Dolls© a vědomou prací s předsudky organizace Kinderwelten, Institut für Situationsansatz ISTA (www.kinderwelten.net; <http://www.situationsansatz.de/>); překlad a úprava materiálů na český kontext: Člověk v tísni, o.p.s. – vzdělávací program Varianty www.varianty.cz; www.persona-dolls.cz

WORKSHOP KAMARÁDÍME SE

Lektoři a lektorky

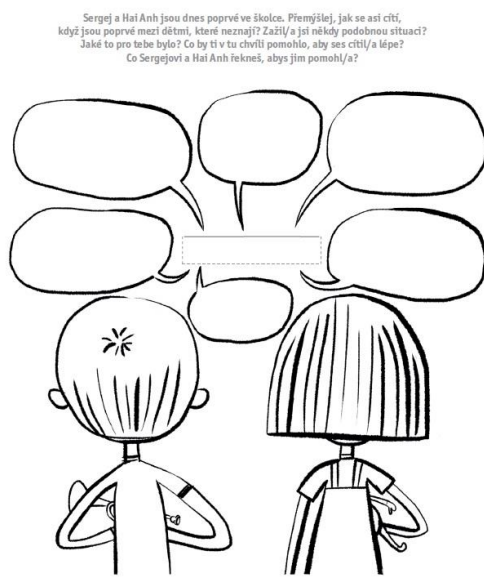
Naše workshopy vedla koordinátorka workshopu Berenika Kučerová a Jan Josl, který učí češtinu děti-migranty. Genderovou vyváženost jsme zvolili, abychom tímto způsobem podpořili rozmanitost a otupili zavedený stereotyp.

Lektory programu se mohou stát vychovatelky (vychovatelé) ze školky, případně další profese s pedagogickou praxí. Orientace v problematice multikulturní výchovy je vždy s výhodou. Doporučujeme lektory, kteří jsou sami „pestří“ – např. vlastní migrační zkušenost, výrazná barva pleti aj.

WORKSHOP KAMARÁDÍME SE

Náhled pracovního listu

Autor: Beateka Kučerová, ilustrace: Milan Starý, grafické zpracování: Tomáš Beránek
 Tento pracovní list vznikl v rámci projektové aktivity Multikulturní workshopy v MŠ (2014).
 ICP je nevládní organizace působící v oblasti integrace migrantů na území Prahy. Jejím zřizovatelem je Magistrát hl. m. Prahy. ICP poskytuje migrantům neprospěšné právní a sociální poradenství, nabízí kurzy češtiny a organizuje další aktivity s cílem podpořit integraci.
 Adresa: Žitná 1574/51, 110 00 Praha 1 Web: www.icpraha.com Facebook: www.facebook.com/ICPraha

Integrační centrum Praha
 Evropská unie
 Město Praha
 www.icpraha.com

KAMARÁDÍME SE

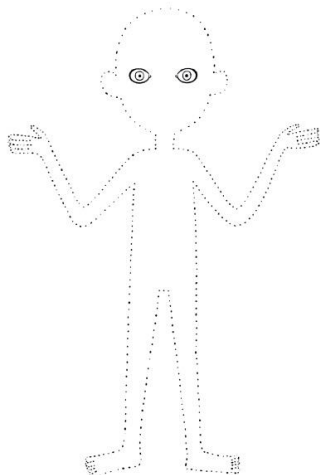

Integrační centrum Praha

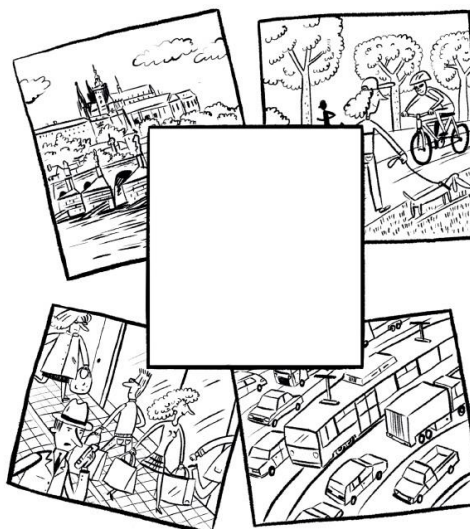
"Metropole všech"

TO JSEM JÁ

Do rámečku napiš své jméno, s psaním ti pomůže dospěť. Nakresli se. Jakou máš barvu vlasů a očí? Obličkni se do svých oblíbených barev. S čím si nejraději hraješ? Dokresli si do ruky svou oblíbenou hračku.

MOJE MĚSTO

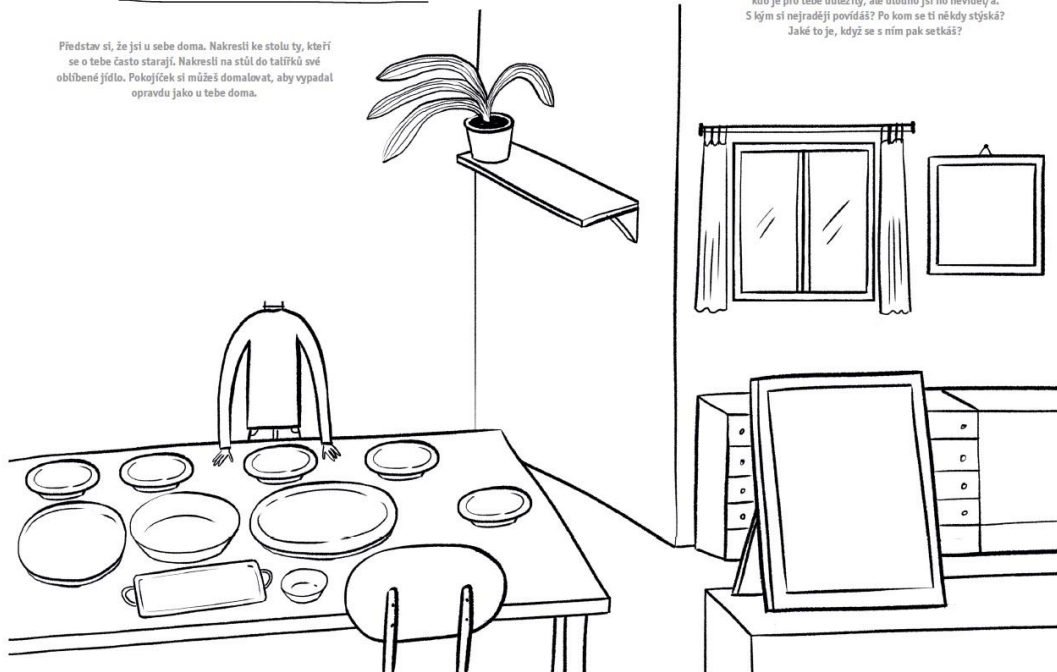

Co je super na místě, kde žiješ? Co se ti nelíbí na místě, kde žiješ?
 Znáš ještě jiná města nebo vesnice?

WORKSHOP KAMARÁDÍME SE

U NÁS DOMA

Představ si, že jsi u sebe doma. Nakresli ke stolu ty, kteří se o tebe často starají. Nakresli na stůl do talířků své oblíbené jídlo. Pokojíček si můžeš domalovat, aby vypadal opravdu jako u tebe doma.

Do rámečku dole na skřínce můžeš dokreslit někoho, kdo je pro tebe důležitý, ale dlouho jsi ho neviděl/a. S kým si nejraději povídáš? Po kom se ti někdy stýská? Jaké to je, když se s ním pak setkáš?

KAMARÁDÍME SE VE ŠKOLCE

Dokresli své kamarády ze školky, z kterými si rád/a hraješ. Můžeš přikreslit další postavy kamarádů a kamarádek.

Do rámečku nakresli svou oblíbenou postavu z pohádky nebo hrdinu z filmu. Můžeš namalovat něco, co je pro postavu typické. Do druhého rámečku nakresli obrázek z tvé oblíbené knihy nebo scénu z oblíbeného filmu. Kým chceš být až budeš velký/š? Odpověď namaluj do třetího rámečku. Co rád/a děláš? Kam rád chodíš na procházky? Co tě baví, to vymaluj pastelkami. Dole pod obrázky můžeš dokreslit další své oblíbené činnosti.

MÁ OBLÍBENÁ POSTAVA

MÁ OBLÍBENÁ POHÁDKA

KÝM CHCI BÝT

--	--	--

CO RÁD/A DĚLÁM

KAM RÁD/A CHODÍM

--	--	--	--

WORKSHOP KAMARÁDÍME SE

Kontakty

Integrační centrum Praha
Žitná 1574/51, Praha 1, 11000
Tel. 252 543 846
www.icpraha.com

Komentáře nebo otázky k metodice můžete směřovat na email info@icpraha.com

Berenika Kučerová (autorka), Pavla Jenková (supervize, fotografie), Jan Josl (lektor, korektury), Milan Starý (ilustrace), Tomáš Beránek (grafika)

EVROPSKÁ UNIE

TENTO PROJEKT JE REALIZOVÁN ZA
PODPORY EVROPSKÉHO
FONDU PRO INTEGRACI STÁTNÍCH
PŘÍSLUŠNÍKŮ TŘETÍCH ZEMÍ

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

PROJEKT JE SPOLUFINCOVÁN
Z ROZPOČTU HL. M. PRAHY